

**ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“**

ISS

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ГОДИНА LXV 2014

**СКОПЈЕ
2014**

Македонски јазик	ГОДИНА LXV	стр. 1–468	

107	Намита Субиото, Хотимир Тивадар Проблеми на стандардизацијата на говорниот македонски и на словенечкиот литературен јазик.....	321
119	Искра Пановска-Димкова Македонските еквиваленти на српскиот презент од перфективни глаголи.....	337
131	Јасминка Делова-Силјанова Фраземи со компонента врат / krk во македонскиот и во чешкиот јазик.....	349
145	Биљана Мирчевска-Бошева За преводот на фраземите	357
165	Даринка Маролова Споредбен преглед на специфичните културни феномени во германскиот и во македонскиот јазик.....	365
183	Светлана Јакимовска Морфосинтаксички особености на француските правни текстови и нивно преведување на македонски јазик.....	373
191		
	ПРИКАЗИ	
203	Marinka Šimić Мери Цубалевска, Лилјана Макаријоска, <i>Лексикаџа на коментарој кон Погодиновиој џаслџир</i> , Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2013.....	387
219	Веселинка Лаброска Ирена Савицка, <i>Фонетскиџе џроблеми во ареалнаџа лингвистџика (врз основа на јазичнаџа сџџуација во југоисточна Европа)</i>	391
245	Гоце Цветановски „ <i>Оџџџа реџџорика</i> “ од Димитар Пандев – труд што недостигаше во мозаикот на македонската лингвистичка литература.....	397
253	Наталија Андријевска <i>Григоровичев џаримејник</i> , II. Лексика, Index verborum, од Зденка Рибарова.....	401
265	Бисера Павлеска-Геогиевска, Лилјана Макаријоска Значаен прилог кон проучувањето на богословската терминологија во старословенскиот јазик.....	405
273	Михајло Марковиќ, Александар Какасулис <i>Слоешџички џаџџерик</i> од Соња Новотни.....	415
285		

Светлана Јакимовска

МОРФОСИНТАКСИЧКИ ОСОБЕНОСТИ НА ФРАНЦУСКИТЕ ПРАВНИ ТЕКСТОВИ И НИВНО ПРЕВЕДУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Апстракт : Овој труд има за цел да ги анализира морфосинтаксичките особености на правните текстови напишани на француски јазик. Анализата започнува со преглед на општите синтаксички особености на речениците во правните текстови, за потоа, подетално да се осврне на глаголските времиња и на употребата на безличните глаголски конструкции, како и на архаичните форми карактеристични за францускиот јазик. Трудот ја анализира и појавата на синтаксичка повеќезначност и видовите реченици во овој вид текстови. Ваквата анализа има за цел да му помогне на преведувачот на правни текстови соодветно да одговори на предизвиците кои се исправаат пред него на морфосинтаксичко рамниште.

Клучни зборови: морфосинтакса, правни текстови, преведување, француски јазик, македонски јазик

Вовед

Францускиот јазик на правото подлежи на истите синтаксички правила како и општиот јазик. Тој нема посебна синтакса или посебна граматика. Сепак, во правните текстови се користат специфични синтаксички структури поради кои правниот јазик се разликува и од општиот јазик и од другите стручни јазици. Со специфична синтакса особено се одликуваат нормативните текстови, законските акти и останатите прописи, но и други видови текстови, како пресудите, на пример.

Општи синтаксички особености на француските правни текстови

Во француските правни текстови, како и во правните текстови напишани на други јазици, речениците од законските текстови и договорите се многу долги. Причината за должината на речениците треба да се бара во потребата од набројување или, пак, во постојаното повторување чија цел е исцрпност на текстот и отсуство на правни празнини.

Анализата на синтакса та на правните текстови покажува извесни карактеристики во однос на местото на глаголот. Имено, во бројни правни текстови забележлива е антепозицијата на глаголот: *est décrété bien public (oniumime добра*

се определени со декрет) особено во случаите кога не се инсистира на вршителот на дејството, со што се добива и нијанса на воопштеност. Во правните текстови исто така се сретнува и постпозиција на глаголот, кој може да уследи и по подолга апозиција или повеќе зависни реченици како што е случај со следната пресуда:

Le tribunal, après en avoir délibéré conformément à la loi, statuant publiquement, contradictoirement en premier ressort, déclare... (Penfortis : 1998, 28)

(„Судот, откако заседаваше согласно со законот, и откако одлучуваше јавно и по претрес на страните, изјавува ...“)

Кај судските пресуди, пак, неретко се сретнуваат реченици што започнуваат со изрази од типот *vu que, entendu que*, проследени со зависна реченица која претходи на главната реченица. Ваквите изрази на македонски јазик можат различно да се преведат согласно со општиот контекст како *земајќи предвид дека, со оглед на тоа дека* или едноставно со сврзник кој изразува последица *бидејќи*.

“Vu que l'Union n'a pas répondu à la lettre du 22 septembre 1992...”

(„Бидејќи Унијата не одговори на писмото од 22 септември 1992...“)

„Земајќи го предвид фактот дека Унијата не одговори на писмото од 22 септември 1992...“)

Во овој случај го претпочитаеме првото преводно решение бидејќи е покусо, односно овозможува стегнат израз, а и јасно изразува последична релација.

Глаголските времиња во француските правни текстови

Кога станува збор за глаголските времиња карактеристични за нормативните текстови, во нив се користи сегашното време најчесто за да се искаже обврска (Penfortis : 1998). Така, на пример, во членот 21 од францускиот Устав од 4 октомври 1958 година се вели:

Le gouvernement détermine et conduit la politique de la nation.
(Владата ја определува и води националната политика.)

Со употребата на сегашното време се кажува дека владата е должна, односно владата треба да ја води националната политика.

Исто така и глаголите кои ја изразуваат одлуката на судиите се користат во трето лице еднина во сегашно време. Така, во пресудите најчесто се сретнуваат изрази од типот:

Le tribunal [...]le déclare coupable...

Le tribunal [...]condamne à une amende

Le tribunal[...] ordonne l`expertise médicale...

Судот [...] го прогласува за виновен...

Судот [...]го осудува на казна...

Судот [...]наредува медицинска експертиза...

Во законските акти може да се сретне употреба на глаголот *devoir* проследен со инфинитивната форма на глаголот, па дури и форми на идното време, наместо употреба на соодветниот глагол во сегашно време,:

Le mineur âgé de moins de seize ans doit être représenté par celui ou ceux qui exercent à son égard l`autorité parentale. (Code civil, titre I, art.17-3)

*Малолетник на возраст под 16 години **треба** да биде застапуван од лице/а под чија родителска грижа се наоѓа.*

Tout Français jouira des droits civils. (Code civil, titre I, art.8)

Секој Французин ужива граѓански права.

Употребата на формите на идното време во овој случај упатува на фактот дека законот нема да престане да се спроведува, односно дека е во сила и дека така ќе остане и во иднина. Во македонскиот јазик, иако во законските текстови се сретнува и идното време, сепак го претпочитаеме преводот со форми на сегашното време кое е пошироко застапено кај овој тип текстови.

Безличните конструкции во француските правни текстови

Правните текстови, а особено нормативните, мора да бидат неутрални, објективни и формални, па дури и свечени. За да се постигне неутралноста и објективноста, односно за да се покаже дека нормите се однесуваат еднакво на сите, а притоа и да се постигне повисок стил, во францускиот правен јазик се користат или безлични изрази воведени со заменката *il* или, пак, пасивни конструкции. Употребата на заменката *il* се претпочита во однос на заменката *on* која е одлика на секојдневниот говор. Така, се вели: *il est décidé*, а не *on a décidé*. Во правото најчесто се сретнуваат изрази како: *il appartient à*, *il incombe à*, *il résulte de...*

Il appartient à l'expert comptable désigné par la CE de déterminer les documents utiles à l'exercice de sa mission.

На македонски, оваа конструкција може да се преведе различно. Со неа се укажува дека во нечија надлежност е да се направи нешто, односно дека нечија должност е да реализира определена активност. Затоа на македонски може да се пренесе со глаголот *треба*:

Експертот по сметководство назначен од страна на Европската комисија треба да ги определи документите потребни за реализација на неговата задача.

Бидејќи со конструкцијата *il appartient à* се нагласува вршителот на дејството, таквата нијанса може да се пренесе и во македонскиот превод:

Експертот по сметководство назначен од страна на Европската комисија е тој којшто треба да ги определи документите потребни за реализација на неговата задача.

Изразот *il résulte de* воведува последична реченица односно ја изразува последицата од некое дејство:

*En l'occurrence, il résulte des précédents jugements concernant le requérant que la décision...*¹

Во овој случај, од претходните пресуди кои се однесуваат на тужителот, произлегува дека одлуката ...

Во францускиот јазик на правото често се користи и пасивната форма бидејќи таа овозможува од една страна изразување на општост, непристрасност, а од друга, го нагласува објектот, во случаи кога тој е поважен во однос на вршителот на дејството.

Le nombre des membres de la Commission peut être modifié par le Conseil statuant à l'unanimité.

(Бројот на членовите на Комисијата може да биде променет од страна на Советот кој одлучува едногласно.

Советот може со едногласна одлука, да го промени бројот на членовите на Комисијата.)

Француските пасивни конструкции од правниот јазик можат да се преведат со соодветни македонски пасивни конструкции, па дури и со активни кои почесто се сретнуваат во македонскиот јазик. Изборот на која било од овие две македонски конструкции нема да воведо промени во однос на содржината на пораката, но сепак со пасивната конструкција, како и во францускиот јазик, се нагласува објектот бидејќи со него започнува реченицата, што пак, не е случај со активната конструкција.

И покрај претходните примери во кои безличната замена *il* беше проследена со глагол во сегашно време, сепак, најчесто во овие конструкции глаголот е употребен во пасивна форма:

Il est institué un Comité économique et social, à caractère consultatif. (traité CE, art.193)

1 Пресуда број 2065 објавена на страницата
http://www.ilo.org/dyn/triblex/triblexmain.fullText?p_lang=fr&p_judgment_no=2065&p_language_code=FR

Преводот на македонски јазик исто така треба да биде синтаксичка конструкција која како и француските ќе се однесува на сите, односно ќе има општ карактер. Затоа на македонски јазик преводот или би бил со пасивни конструкции со глаголски придавки, или пак со употреба на повратни глаголи. На пример:

Востановен е Економски и социјален комитет со консултативен карактер.

Се востановува Економски и социјален комитет со консултативен карактер.

Можните преводни решенија на ваквите конструкции можат да се илустрираат и со следниов пример:

A cette audience, il a été rendu le jugement suivant :

Преводот на македонски јазик на ваквите пасивни француски конструкции може да се реализира на неколку начини. Изборот на преводното решение зависи од севкупниот контекст, односно текстот. Безличноста на македонски јазик може да се постигне со пасивна конструкција со глаголска придавка и глаголот *сум*: *На ова сослушување донесена е следнава пресуда.* Безлична конструкција на македонски јазик може да се оствари и со употреба на глаголот со лично-повратната замена *се*: *На ова сослушување се донесе следнава пресуда.* Во македонскиот јазик пасивните конструкции можат да се преведат и со активни во случаи кога во пасивната конструкција е наведен вршителот на дејството или кога тој е познат од претходниот контекст. Преводот со активна конструкција е дозволен само тогаш кога не е задолжително вниманието да се насочи кон трпителот на дејството. Бидејќи во овој случај конструкцијата е воведена од заменката *il* јасно е дека не се инсистира на вршителот на дејството, па ако во претходниот пример со сигурност знаеме дека судот го врши дејството постои можност конструкцијата да ја преведеме на следниот начин: *На ова сослушување судот ја донесе следнава пресуда.*

Архаичните конструкции во француските правни текстови

Синтаксата на правните текстови на француски јазик понекогаш исто така може да го носи белегот на минатото преку употреба на архаични синтаксички структури. За разлика од архаичните термини, кои почесто и се сретнуваат во

правните текстови, и од кои дел се неопходни во правната терминологија (како што се на пример термините *usufruit* (уживање, користење), *emphytéose* (долготраен наем), архаичните синтаксички структури се исклучително ретки и најчесто сосема непотребни. Така, на пример, сосема непотребни се структурите како: *s'il y échet* (ако е таков случајот) и *il appert* (како што е наведено во). Иако многу ретко, архаичните синтаксички структури се сретнуваат во процедурални документи. Така на пример во пресудите на првостепените француски судови сè уште се сретнува старата фраза со која се наредува извршување на пресудата:

En conséquence, la République française mande et ordonne: à tous huissiers de justice sur ce requis de mettre la présente décision à l'exécution; aux procureurs généraux et aux procureurs de la République près les tribunaux de grande instance d'y tenir la main; à tous les commandants et officiers de la force publique de prêter main forte lorsqu'ils en seront légalement requis.

Според тоа, Република Франција ги повикува и им наредува на сите судски извршители согласно со ова барање да ја спроведат оваа одлука; на сите јавни обвинители и виши јавни обвинители при високите основни судови да се заземат за нејзино спроведување и на сите командири и службеници на силите на јавниот ред да го помогнат нејзиното извршување ако тоа биде по законски пат побарано од нив.

Се разбира дека на македонски ваквите синтаксички структури нема да се преведуваат со македонски архаични структури, туку со современи структури и со употреба на термини од македонскиот современ јазик. Сепак, начинот на формулирање, па и содржината на реченицата јасно укажува дури и при преводот, дека станува збор за формула која е архаична односно наследена од минатото.

За архаичниот призивок на правните текстови придонесува и употребата на формите за аорист *passé simple* кое не се користи во секојдневниот говор и кое во употребата е заменето со формите на перфектот *passé composé*. Така, на пример, во следниов документ, во делот од пресудата во кој се наведуваат фактите глаголите се употребени во *passé simple*:

Le 24 août 1996, Nicolas Lebrun, alors âgé de 10 ans, se rendit à la fête de Montluçon. Il acheta trois jetons au manège forain d'auto-tamponneuses et monta seul, dans une voiturette.

На 24 август 1996 година, Никола Лебрен, тогаш на 10 годишна возраст, отиде на панаѓурот во Монтлисон. Тој купи три жетони на детскиот автодром и сам се качи во едно автомобилче.

Како што може да се забележи од горниот пример станува збор за време кое сè уште е дел од правниот јазик во Франција, но специфичната нијанса што употребата на ова време му ја дава на појдовниот текст не може да се пренесе во македонскиот јазик, каде ваквите форми најчесто се преведуваат со форми на минатото определено или неопределено свршено време.

Синтаксичката повеќезначност во француските правни текстови

Во претходното поглавје видовме дека повеќезначноста се сретнува на ниво на термин и во тој случај станува збор за семантичка, лексичка односно термилошка повеќезначност. Но повеќезначноста може да се манифестира и на ниво на структурирање на речениците. Познат е примерот со реченицата *Le poulet est prêt à manger* (пилето е готово за јадење), која може да се протолкува на три начини: 1. Пилето е зготвено и ќе биде изедено; 2. Пилето ќе почне да јаде и 3. Цајканот е спремен да јаде.

Појавата на синтаксичка повеќезначност е особено значајна за правните текстови. За разлика од другите стручни домени каде што најчесто синтаксичките повеќезначности се случајни, при составувањето правни текстови одбегнувањето на синтаксичката е една од основните задачи. Треба да се нагласи дека некои правни изрази се по својата природа повеќезначни. Таков е на пример изразот *A et/ou B*. Користењето на ваквата конструкција овозможува економичност, но читателот не знае дали треба да се земе предвид првиот или вториот елемент или пак задолжително е двата одеднаш. Проблемот се усложнува ако конструкцијата има повеќе елементи од типот *A, B et/ou C*. Во овој случај треба ли да се сфати изразот како *A, B и C*, како *A и B или C*, или пак како *A и B или евентуално C*? (Houbert:2005, 67).

Синтаксичката повеќезначност може да се појави во текстот од повеќе причини. Во следниов пример, кој е извадок од договор, може да се увиди дека

недоволно прецизната употреба на замена може да доведе до синтаксичка повеќезначаност:

Dans le cadre de la garantie de 10 ans, le concédant s'engage à fournir un produit équivalent au concessionnaire en cas de désordres constatés sur un produit commercialisé par ce dernier, celui –ci devant alors le délivrer au plus tard dans un délai d'un mois.

При првото читање на реченицата не е сосема јасно на кого точно се однесува заменката *celui –ci* и потребно е внимателно да се прочита за да стане јасно дека заменката се однесува на концедентот. Станува збор за повеќезначаност која се должи на погрешно синтаксичко структурирање, кое преведувачот не смее да го пренесе во целниот текст:

Vo рамките на 10 годишната гаранција, концедентот се обврзува да му испорача на концесионерот идентичен производ во случај на констатирани несоодветности на производ изнесен на пазарот од страна на концесионерот. Во тој случај набавувачот е должен да го испорача најдоцна во рок од еден месец.

Синтаксичка повеќезначаност поради употреба на посвојна замена се сретнува во веќецитираниот пример: *Il appartient à l'expert comptable désigné par la CE de déterminer les documents utiles à l'exercice de sa mission.* Станува збор за наслов на текст, но ако не се прочита текстот во целина не е сосема јасно дали терминот *mission* се однесува на Комисијата или на експертот.

Синтаксичка повеќезначаност се сретнува и во реченицата: *Chaque expédition donnera lieu à une facturation du concédant* која подразбира на француски дека *chaque expédition devra donner lieu à la délivrance d'une facture par le concédant.* Преводот мора да ја избегнува ваквата ненамерна повеќезначаност на појдовниот текст и сосема да ја отстрани во целниот: *При секоја испорака концедентот ќе доставува фактура.*

При преведувањето правни текстови преведувачот мора да биде претпазлив за правилно да ја разбере синтаксичката повеќезначаност и да ја пренесе со јасни и недвосмислени конструкции. Тој исто така мора да внимава да не ги пренесе еднозначните француски конструкции со повеќезначни македонски конструкции. Иако поретко, може да се случи синтаксичката повеќезначаност намерно да е дел од

појдовниот текст и задача на преведувачот е во рамките на неговите можности да ја пренесе во целниот текст.

За да се одбегне повеќезначноста препорачливо е наместо имињата да не се користат заменките, па иако повторувањата можат во извесна мера да го обременат текстот, сепак тие ќе ја гарантираат неговата еднозначност. Така, на пример, реченицата: *Le vendeur ne sera en aucun cas responsable des défauts dus à la négligence du fabricant. Le vendeur enverra la facture...*

Во овој случај, иако терминот *vendeur* се повторува во двете последователни реченици, тој задолжително треба да се повторува и при преводот бидејќи употребата на личната замена *тој* во целниот текст би довела до повеќезначност, односно не би било јасно дали заменката се однесува на продавачот или на производителот:

Продавачот нема да биде во ниту еден случај одговорен за недостатоците кои се должат на негрижата на производителот. Продавачот ќе испрати фактура...

Видови реченици во правните текстови на француски јазик

Типовите реченици кои се сретнуваат во правните текстови зависат од карактерот на правниот текст. Ако ги оставиме настрана текстовите кои се дел од правната доктрина, можеме да констатираме особености на синтаксичките структури на законските текстови од една и на судската практика од друга страна. Во законските одредби најчесто се сретнуваат декларативни реченици, со кои како што веќе видовме се изразува наредба, забрана, обврска, право итн.

Поинтересни за проучување од овој аспект се текстовите на судската практика. Имено, правниците често мораат да изнесуваат аргументи спротивни на оние изнесени од другата страна. Тие мораат да даваат приговори, при што најчесто во првиот дел на реченицата потврдуваат дел од искажаното, за во вториот дел да го изнесат својот противаргумент. Поради тоа во текстовите од овој карактер, како што се записниците од судењата, противтужбите и слично, неретко се сретнуваат конструкции кои изразуваат синтаксички односи на спротиставеност односно

опозиција, или пак во првиот дел искажуваат допуштање, кое е проследено со спротиставен аргумент:

Il est vrai que.....mais....
(Вистина е дека но,...)
Il est possiblemais pourtant...
(Можно е, но сепак, ...)
Il faut tout de même dire que....
(Сепак треба да се каже дека...)
C`est incontestable que.... mais....
(Тоа е неоспорноно...)
Bien que..... pourtant...
(Иако... сепак...)

Правникот исто така користи последични реченици за да ги искаже последиците од некоја правна одредба или од одредена фактичка состојба. Во тој случај тој ги користи следниве изрази: *à tel point que* (толку многу што, во таа мера што), *j`en déduis donc* (оттука заклучувам дека), *c`est pourquoi* (затоа), *ce qui explique* (тоа го објаснува), *tellement que* (толку што).

C`est une loi injuste, c`est pourquoi il y a des protestations.
(Тоа е неправеден закон, затоа има протести.)

Il n`a pas fait attention à la signalisation. J`en déduis qu`il n`est pas un chauffeur prudent.
(Не внимавал на сигнализацијата. Оттука заклучувам дека не е претпазлив возач.)

Лицата кои се занимаваат со право неретко мораат да го образложат изнесеното или пак одлуката, пресудата. За да го сторат тоа користат синтаксички конструкции кои изразуваат причина како: *en raison de* (поради што), *parce que* (затоа што), *en effet* (всушност), *étant donné* (земајќи предвид), *faute de* (поради недостиг на)...

L`audience a été suspendue en raison d`un malaise du témoin.

(Солушувањето се одложи поради болест на сведокот.)

Etant donné les circonstances, le tribunal s`est montré indulgent.

(Ако се земат предвид околностите, судот се покажа милостив.)

Il a été acquitté, faute de preuves.

(Тој беше ослободен поради недостиг на докази.)

Заклучок

Од извршената анализа можеме да дојдеме до неколку заклучоци.

Прво, синтаксичките правила кои се применуваат во општиот јазик се идентични со правилата во употреба во францускиот стручен јазик на правото. Сепак, станува збор за стручен јазик кој е препознатлив по специфични реченични конструкции. Во таа смисла, треба да се споменат долгите реченици кои избобилуваат со набројувања и апозиции, а кои се во тесна врска со функцијата на правните текстови, особено на нормативните, кои треба во детали да ги опишат и предвидат сите можни ситуации. Во спротивно, празнините и недореченостите ќе отворат пат за сериозни злоупотреби во практиката.

Во однос на употребата на глаголските времиња, забележителна е доминантната употреба на сегашното време, кое соодветнува на фактот што со овој тип текстови најчесто се искажува обврска. Поретко, се сретнуваат и форми на идното време, особено во законските текстови, кои ја опфаќаат и сегашноста и иднината – одредбата важи и ќе важи. Ваквите конструкции, во зависност од контекстот, препорачливо е на македонски јазик да се преведуваат со форми на сегашното време.

Поради потребата од неутралност на правните текстови во нив доминира употреба на безлични или, пак, на пасивни конструкции. Безличните конструкции со подмет *il* не постојат во македонскиот јазик, па за нив преведувачот треба да пронаоѓа различни преводни решенија како пасивни конструкции, конструкции со личноповратна замена, па дури, во одредени случаи и со активни конструкции. Во францускиот јазик на правото се сретнуваат и архаични структури, но архаичноста

не е карактеристична и за македонските правни текстови така што, ваквата архаична нота нема да биде пренесена при преводот на македонски јазик.

Повеќезначност се смета за негативна појава во ваквите текстови (повторно поради можноста за злоупотреби) така што дури и да постои синтаксичка повеќезначност во појдовниот текст таа треба да биде отстранета во текстот-цел.

Во однос на видовите реченици во овие текстови најчесто се сретнуваат декларативни, причински последични, допусни и спротивни реченици кои треба да бидат преведени со соодветните еквивалентни конструкции на македонски јазик.

Всушност, синтаксичките особености на француските правни текстови соодветсвуваат на нивната функција, тие пропишуваат, опишуваат, дозволуваат, забрануваат ит.н., а притоа треба да бидат непристрасни, па синтаксата е постојано во функција на ваквите цели. Тоа пак, ја обременува работата на преведувачот, пред кој се востановува цела низа предизвици.

Résumé: L'objectif de cet article est d'analyser les caractéristiques morphosyntaxiques des textes juridiques français. D'abord, on analyse les caractéristiques générales des phrases faisant partie de ce type des textes pour continuer avec l'analyse des temps verbaux. Les constructions impersonnelles, de même que les constructions archaïques caractéristiques pour la langue française provoquent un intérêt particulier. L'article analyse aussi l'ambiguïté syntaxique et les types des phrases qu'on retrouve dans les textes juridiques. On espère que cette analyse permettra au traducteur juridique de répondre d'une manière adéquate aux défis auxquels il est confronté au niveau morphosyntaxique.

Mots-clés: caractéristiques morphosyntaxiques, textes juridiques, traduction, le français, le macédonien

Литература

- Арсова-Николиќ Лидија 1999: *Преведување: теорија и практика*, Универзитет “Св.Кирил и Методиј”, Скопје.
- Атанасов Петар & Попоски Алекса 1992: *Француско-Македонски речник*, Македонска книга, Скопје.
- Berrendoner A 1983 : *Connecteurs pragmatiques et anaphores*, Cahiers de linguistique française, Genève.
- Бојковска Стојка, Минова-Ѓуркова Лилјана, Пандев Димитар, Цветковски Живко 2008: *Опита граматика на македонскиот јазик*, Просветно дело, Скопје.
- Cornu Gérard 1987 : *Vocabulaire juridique*, PUF, Paris.
- Cornu, Gérard 1990 *Linguistique juridique*, Éd.Montchrestien, Paris.
- Didier Emmanuel 1990 : *Langues et langages du droit*, wilson7lafleur, Montréal.
- Donžon Nada 1997 *Francuski jezik za pravnike*, Nomos, Beograd.
- Gémar Jean-Claude 1981: *Réflexions sur le langage du droit: problèmes de langue et de style*, Meta: journal des traducteurs, vol.26, n.4.
- Gémar Jean-Claude 1998 : *La traduction juridique: art ou technique d'interprétation*, Meta vol. 33, no 2.
- Groffier Ethel 1990: *La langue du droit* Meta, vol.35,n.2.
- Hlebec Boris 1989 : *Opšta načela prevođenja*, Naučna knjiga, Beograd.
- HOUBERT, Frédéric: *Guide pratique de la traduction juridique: anglais - français*, La maison du dictionnaire, Paris, 2005.
- Конески Блаже 1981: *Граматика на македонскиот литературен јазик*, Култура, Македонска книга, Мисла, Наша книга, Скопје.
- Lerat Pierre 2002: *Vocabulaire juridique et schémas d'arguments juridiques* Meta, vol. 47, n° 2, pp. 155-162.

Минова–Ѓуркова Лилјана 2003 *Стилистика на современиот македонски јазик*, Магор,
Скопје.

Минова–Ѓуркова Лилјана 2011: *Синтакса на македонскиот стандарден јазик*, 2-ри Август,
Штип.

Penfornis J.-L. 1998 : *Le français du droit*, Clé International, Paris.